

2 משנה the משנה – משנה – משנה After pouring the second cup the child asks his father the questions of the מזגו לו מה נשתנה, and the father responds with the story of יציאת מצרים:

The ברייתא adds that if the son is smart he should ask the מה but if he can't, the wife asks, and if she doesn't ask, the בעל הבית should himself ask the questions, even if he and everybody he is sitting with is a תלמיד חכם.

- 4 The Mishnah records the four questions as follows:
 - -ו- Why do we limit ourselves to מצה, and not חמץ, on the Seder night?
 - -2- Why do we eat מרור instead of other vegetables on the Seder night?
 - -3- Why do we eat only roasted, and not cooked or stewed meat on the Seder night?
 - -4- Why do we dip twice on the night of the סדר?

 ער understands that this means that we are חייב to dip twice at the דבא, but רב ספרא argues; יחיובא לדרדקי We cannot consider the first dipping, which is only done to

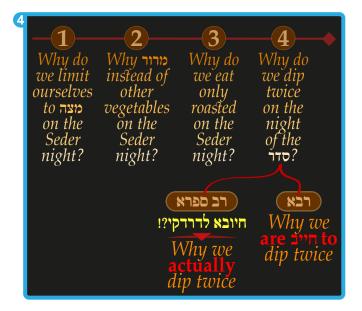
cannot consider the first dipping, which is only done to arouse the curiosity of the children, to be a איזב. Instead, ברא says that the question is not why we are obligated to dip twice, but why we actually dip twice.

The Mishnah continues; מתחיל בגנות ומסיים בשבח - In answering the child's questions we start with the negative and conclude with the positive: מאי בגנות - What is the negative?

רב אמר מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו – Rav says that we begin with how our ancestors worshipped idols. שמואל אמר Shmuel says we being with how our ancestors were slaves in מצרים.

The Gemara relates that one Pesach night רב נחמן asked his servant דרו, that a slave who is freed and given lots of money what should he say? Upon which דרו answered; בעי בעי - He must thank and praise his master.

Rav Nachman said; פטרתן מלומר מה נשתנה פתח ואמר עבדים - I no longer have to say מה נשתנה, and he commenced with עבדים.

אגט the משנה:

רבן גמליאל היה אומר כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי of the Seder a person has to mention the three primary Mitzvos of the night, פסח מצה ומרור. We mention שם because Hashem skipped over the Jewish homes in מצרים when killing the Egyptian firstborns. רבא adds that we do not pick up the roasted food when speaking about we do not pick up the roasted food when speaking about קרבן פסח because גרואה בחוץ because קרבן פסח לקדשים בחוץ and we are eating it outside of ערושלים. The מצר משום משם משם משם מצר שלים וירושלים when we talk about it. The מרור and we lift the Egyptians made our lives very bitter – and we lift the when we talk about it.

18 Citing the basic text of the Haggadah, the משנה goes on to tell us how after telling the story we emphasize the need to thank and praise Hashem, which leads us directly into הלל הלל גאולה. גאולה ברכה באולה.

The Mishnah cites a Machlokes אומר - עד היכן - How much of Hallel is recited before the meal? בית שמאי אומרים בית שמחה - The first chapter only. ובית הלל אומרים עד - The first two chapters.

אמר רב אחא בר יעקב סומא פטור מלומר הגדה – A blind person is exempt from saying the הגדה because the term הז is used. As in the case of בן סורר ומורה, a blind parent is exempt, because they cannot say בננו זה סורר ומורה, so too, regarding בננו זה סורר ומורה a blind person is exempt, because the Posuk says; סיפור יציאת מצרים והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי, ממצרים.

אמר רב אחא בר יעקב
סומא פטור מלומר הגדה

The case of בן סורר ומורה

a blind parent is exempt

because they cannot say

בננו זה סורר ומורה

So too

Regarding סיפור יציאת מצרים

a blind parent is exempt

because the Posuk says

והגדת לבנך ביום ההוא לאמר

בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים

The אכזרא asks how רב יוסף and רב ששת, both of whom were blind, were able to say the הגדה for everybody in their home if they were exempt.

The Gemara offers two answers: First, maybe רב and דר and דרב יוסף ששת held that מצה בזמן הזה דרבנן - the מצה of מצה, and by extension the מצוה of סיפור יציאת מצרים, is only דרבנן, so even a blind person can be מוציא others, because they are both equally מחוייב מדרבנן. And רב אחא בר יעקב would also agree that its only דרבנן but since כל דתקון דאורייתא כעין דאורייתא – The רבנן always pattern their דינים after דינים - so just like blind people cannot be מציא others if the מצוה of מוציא מצרים is דאורייתא, they also can't be מוציא others if it is דרבנן. Second, that רב יוסף and רב ששת held that blind people are even חייב מדאורייתא. We cannot compare to בן סורר ומורה, because by בן סורר ומורה the word זה is extra to exclude blind people, but by סיפור יציאת מצרים the word זה the word סיפור יציאת מצרים not extra at all, because there is no other way to formulate it. The Rashbam explains, that רב אחא בר יעקב did not derive יוסף and רב ששת did not have a tradition of this אזירה from their teachers.

